

ת"פ 43860/11/17 - מדינת ישראל - באמצעות פמ"מ נגד אורי בן יפת (עציר) - הובא

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד
ת"פ 43860-11-17 מדינת ישראל נ' בן יפת(עציר)

בפני
בעניין: כבוד השופטת דנה מרשק מרום
מדינת ישראל - באמצעות פמ"מ
ע"י עו"ד לב-ארי

המאשימה

נגד

אורי בן יפת (עציר) - הובא
ע"י עו"ד צווטקוב

הנאשם

גזר דין

כתב-האישום

1. הנאשם הורשע על יסוד הודאתו בעובדות כתב אישום מתוקן, שגובש בהליך גישור שיפוטי, בביצוע עבירות של **נהיגה בשכרות** לפי סעיף 62(3) לפקודת התעבורה [נוסח חדש], התשכ"א - 1961 [להלן: "פקודת התעבורה"] **סיכון חיי אדם בנתיב תחבורה** לפי סעיף 332(2) לחוק העונשין, התשל"ז - 1977 [להלן: "חוק העונשין"] **והתנגדות בכוח למעצר** לפי סעיף 47(א) לפקודת סדר הדין הפלילי (מעצר וחיפוש) [נוסח חדש], תשכ"ט - 1969.

2. על-פי עובדות כתב-האישום המתוקן, ביום 7.11.17, בסמוך לשעה 17:26, נהג שוטר מג"ב, ידנקו אבבה (להלן: "ידנקו"), בניידת משמר הגבול על כביש 40 מכיוון צפון לדרום בסמוך לצומת אחיסמך.

אותה עת, הגיע למקום הנאשם כשהוא נוהג ברכב מסוג סוזוקי (להלן: "הרכב") וכשהוא תחת השפעת סם מסוכן מסוג קוקאין. הנאשם החל בנסיעה על שול שמאל מכיוון צפון לדרום, כשהוא עוקף את הניידת וכן כלי רכב נוספים אשר עמדו בפקק תנועה במקום.

בתגובה לכך, התקרב ידנקו עם הניידת אל רכבו של הנאשם, תוך שהוא מפעיל את מערכת הבהוב האורות וכרז לנאשם לפתוח את חלון הרכב. הנאשם התעלם מכך והמשיך בנסיעה תוך שהוא חוצה את צומת אחיסמך ובעוד

ידנקו בעקבותיו.

בהמשך, ביקש ידנקו מהנאשם לעצור את רכבו, הנאשם עשה כן ועצר על שול ימין בכביש 40. ידנקו יצא מהניידת, ניגש אל הנאשם וביקש ממנו שוב לפתוח את חלון ודלת הרכב. הנאשם התעלם מהבקשה, הדליק צינורית שקופה ובתוכה סם והחל לעשן. מיד לאחר מכן, בעודו מסתכל לכיוונו של ידנקו החל הנאשם בנסיעה לכיוון כביש 44.

בתגובה, שב ידנקו לניידת והחל במרדף אחר הנאשם, כשהוא כורז לו לעצור ובמקביל מזעיק תגבורת. הנאשם התעלם מדרישותיו של ידנקו והמשיך בנסיעה על כביש 44 לכיוון דרום.

בהמשך, עצר הנאשם פעם נוספת את רכבו על כביש 44, ידנקו יצא מהניידת וניגש לרכבו של הנאשם. הנאשם שוב עישן את הסם לעיני ידנקו ומיד לאחר מכן, החל בנסיעה על כביש 44 לכיוון דרום כשהוא עוקף את כלי הרכב השונים על קו הפרדה רצוף.

בהמשך, פנה הנאשם בצומת נחשון לעבר כביש 3 ולאחר מכן פנה לכביש 411, כביש דו סטרי ובו נתיב נסיעה אחד לכל כיוון נסיעה, כאשר בין הנתיבים קו הפרדה רצוף. בשלב זה, החל הנאשם לנהוג במהירות ובפראות על הכביש מכיוון מזרח למערב כשידנקו כל העת בעקבותיו. במהלך נהיגתו, נצמד הנאשם עם רכבו לכלי רכב שהיו בכיוון נסיעתו, ביצע עקיפות תוך חציית קו הפרדה רצוף, והכל באופן שגרם לכלי הרכב השונים לצפור לנאשם, להתרחק מרכבו ולנסוע על השוליים על מנת שלא להתנגש בו.

בהמשך, הגיעו למקום בניידת משטרתית השוטר יורי קזנפרוב (להלן: "יורי") והמתנדב מנשה מרד (להלן: "מנשה"). השניים כרזו אף הם לנאשם לעצור את רכבו, תוך שהם מפעילים סירנה ואורות כחולים מהבהבים, אך הנאשם המשיך בנהיגתו הפרועה תוך ביצוע מספר רב של עקיפות, לרבות על קו הפרדה רצוף. לאחר מספר קריאות לעבר הנאשם, עצר הנאשם את רכבו על שול ימין בכביש בסמוך לצומת חולדה.

ידנקו, יורי ומנשה יצאו מהניידות בהן נסעו והתקרבו לכיוונו של הנאשם. יורי שלף את אקדחו, כיוונו לעבר הנאשם ביקש ממנו לעצור והזהירו לבל ימשיך בנהיגה. בתגובה, הוציא הנאשם פעם נוספת את הצינורית והחל לעשן את הסם. יורי ניסה לנפץ את חלון הרכב מספר פעמים אך ללא הצלחה.

בשלב זה, החל הנאשם בנסיעה כשגלגלי הרכב מופנים לכיוונו של יורי וידנקו, אשר בתגובה זזו אחורנית במהירות ומיד לאחר מכן שבו לניידות על מנת להמשיך במרדף אחר

הנאשם.

במהלך המרדף, נהג הנאשם בפראות ובמהירות על הכביש לכיוון מערב, עקף את כלי הרכב אשר נסעו לפניו, תוך חציית קו הפרדה רצוף, וגרם לכלי הרכב השונים לסטות לשוליים על מנת למנוע התנגשות.

אותה עת, נסעו על הכביש בניידת נוספת השוטרים יועד בן אבי (להלן: "יועד"), מנשה שוקרי (להלן: "שוקרי") ומישל אביב (להלן: "מישל"). כשהבחינו שהנאשם עוקף את הניידת בה נסעו וכי מתקיים מרדף בעקבותיו, הצטרפו למרדף.

בהמשך, נעצר הנאשם על כביש 411 בסמוך למזכרת בתיה, מאחר ורכב שעמד במקום חסם את נתיב נסיעתו. יורי עצר את הניידת ויצא במהירות אל עבר הנאשם, אז הבחין כי הנאשם נוסע לאחור במטרה להימלט עם רכבו. בתגובה, יורי ביצע ירי אל עבר גלגלי הרכב הקדמיים ומנשה גם הוא ירה לעבר גלגלי הרכב השמאליים. הנאשם עישן פעם נוספת את הסם באמצעות הצינורית והחל שוב בנהיגה. בתגובה, ביצע יורי ירי לעבר גלגל ימני אחורי של הרכב.

מיד לאחר מכן, שבו יורי, מנשה וידנקו לניידות והמשיכו במרדף אחר הנאשם על הכביש לכיוון מערב, כשהנאשם חוצה קו הפרדה רצוף באופן המסכן את יתר עוברי הדרך וגורם לבעליהם של כלי הרכב האחרים שהיו במקום לסטות לצדדים.

בסמוך לאחר מכן ועקב התקר שבגלגליו, נעצר רכבו של הנאשם על שול ימין. יורי ומנשה יצאו במהירות מהניידת והתקרבו אל עבר הנאשם. מנשה ניפץ את חלון הזכוכית שברכב ויורי נכנס לרכב ודומם את המנוע, תוך שהודיע לנאשם כי הוא עצור.

בשלב זה, הגיע יועד בסמוך לרכבו של הנאשם, הוציא את הנאשם מרכבו והצמידו, בסיוע יורי, למעקה בטיחות הנמצא על שול ימין בכביש. יורי ניסה לאזוק את הנאשם, אשר אותה עת החזיק בידו את הצינורית השקופה וניפץ אותה לרסיסים. מיד לאחר מכן, בעוד יורי החזיק את הנאשם בעורפו, התנגד הנאשם בכוח למעצרו עד שיורי אזק אותו.

במהלך האירוע המתואר, נפגע הנאשם מירי השוטרים, כך שכדור אחד פגע בידו הימנית, הוא פונה לקבלת טיפול רפואי, אושפז ושוחרר כעבור יומיים.

תסקיר שירות המבחן

3. בהתאם להסדר בין ב"כ הצדדים, הוגש תסקיר בעניינו של הנאשם, שהוא כבן 61, נמצא בהליכי גירושין ואב לשלושה ילדים בגילאים 17-32. טרם מעצרו התגורר עם אשתו בקרית עקרון, לא עבד בשנתיים האחרונות ולדבריו התקיים מקצבת נכות. מסר, ששלושת אחיו, עימם אינו מצוי בקשר, סובלים גם הם מבעיית התמכרות לסמים.

הנאשם השלים 12 שנות לימוד, אך לדבריו מגיל צעיר נחשף לגורמים שוליים ולשימוש בחומרים פסיכואקטיביים בסביבת מגוריו, כשמשנות העשרים לחייו החל לצרוך סמים מסוגים שונים ולנהל אורח חיים שולי והתמכרותי. במהלך השנים הצליח להיגמל משימוש בסמים ולנהל אורח חיים תקין. בעתות משבר, חזר לשימוש בסמים לתקופות קצרות ובכל פעם עבר גמילה בכוחות עצמו, ללא מעורבות טיפולית.

בשנים האחרונות חלה התדרדרות בקשר הזוגי והוא נהג באופן אלים כלפי אשתו, וכאמור, בעת הזו מצויים הם בהליכי גירושין. הנאשם תיאר קשר טוב עם ילדיו - שני בנים בוגרים ובתו בת ה-17, שמתחנכת בפנימיה.

תיאר, כי לצד חוסר יציבות ותקופות של התמכרות לחומרים פסיכואקטיביים, עבד במשך 25 שנים בתפקידים שונים במעצה אזורית במקום מגוריו, עד למאסרו בשנת 2015 בעקבות הרשעה בעבירות אלימות כלפי אשתו.

לאחר ששוחרר עבר אירוע מוחי אשר פגע באופן משמעותי בתפקודו והשפיע על מצבו הרגשי. על רקע האמור, הסביר את התדרדרותו החוזרת לשימוש בסמים. עוד מסר כי הוא נשא של מחלת הפטיסיס וחולה בסכרת מזה 15 שנים.

עברו הפלילי כולל הרשעה משנת 2015 בגין עבירות אלמ"ב כלפי אשתו כשלדבריו היה תחת השפעת אלכוהול, והוא נדון למאסר של 18 חודשים. עברו התעבורתי מעלה כי הרשעתו האחרונה משנת 2008 עניינה בסירוב לבדיקת שכרות, כאשר הוטל עליו מאסר על-תנאי ופסילת רישיון.

בהליכי המעצר, נבדקה אפשרות שילובו של הנאשם בקהילה במרכז "צעדים", אך הוחלט שלא לקבלו בשל מצבו הבריאותי הירוד, ולבסוף נעצר עד לתום ההליכים כנגדו.

לדברי הנאשם, לאורך השנים השתתף בקבוצות NA, אך לא היה בקשר טיפולי לרכישת דרכי התמודדות תקינות. תיאר את הרקע לביצוע העבירות בתיק דנן, כשחלה נסיגה משמעותית במצבו הנפשי עוד בתקופה שקדמה למאסרו הקודם בשנת 2015 והחמירה במהלכו ובעקבות האירוע המוחי. תיאר את הקושי בהסתגלות למוגבלות הפיזית, כאשר חוסר המעש ופגיעה בתחושת המסוגלות הובילו למצב רוח ירוד, חרדות וחזרה לשימוש בסמים. פנה למרפאה פסיכיאטרית וקיבל טיפול תרופתי, ובעידוד בנו פנה לגמילה באשפוזית בחודש ספטמבר 2017, השלים טיפול שנמשך כחודש, אך לאחר תקופה קצרה, חזר לשימוש בסמים. תאר שימוש אינטנסיבי בקוקאין ומסר, כי מכר מגרש שהיה בבעלותו לצורך מימון הסמים.

הנאשם הודה בכתב האישום המתוקן, אך התקשה לקחת אחריות על מעשיו, ומסר שאינו זוכר את פרטי האירוע. שלל קיום בעיית שליטה על דחפים תוקפניים ונזקקות טיפולית בתחום זה, המעיט מחומרת העבירות ומהתנהגותו הפוגענית בעת ביצוע העבירות, והדגיש כי לתפיסתו לא גרם נזק או פגיעה באחר.

הנאשם תיאר עצמו כמי שנגמל מסמים במסגרת מעצרו ובכוונתו לחזור למפגשי NA לאחר שחרורו. מסר, כי הוא מתקשה להסתגל לתנאי המעצר בשל גילו ומצבו הרפואי, אם כי בניגוד לתקופה שקדמה למעצר, כיום מטופל בריאותית, ושלל מחשבות אובדניות.

ממידע שהתקבל מעו"ס המעצר עלה, כי הנאשם מצוי בהשגחה ובקשר תמיכתי עם עו"ס האגף. מתקשה להתמודד עם מטלות פיזיות בשל מגבלות רפואיות ומקבל סיוע מאסירים אחרים, יציב ומאורגן, מביע חרטה ובושה על כך שנמצא במעצר בגילו. משתף פעולה עם גורמי הטיפול ומביע מוטיבציה להשתלב בטיפול בתחום ההתמכרות לאחר שייגזר דינו.

שירות המבחן התרשם כי הנאשם סובל מבעיית התמכרות חמורה במהלך השנים, כשתקופות ממושכות הצליח להימנע משימוש בסמים ותיפקד במישור התעסוקתי והאיש. על רקע החמרה במצבו הבריאותי, נחלש וחזר לשימוש בסמים. נראה כי בהיותו תחת השפעת חומרים פסיכואקטיביים, הוא נוהג לפרוץ גבולות החוק, מתנהג באלימות ומתקשה לשלוט בדחפיו התוקפניים. ניכר כי אינו מודע לעומק התמכרותו וקשייו הרבים בתחום של שליטה על דחפים תוקפניים.

עוד התרשם השירות, כי הנאשם עסוק בתגובתם הכוחנית של השוטרים שירו בו ומתקשה להתבונן בצורה נפרדת וביקורתית בעצמו ובהתנהגותו משולחת הרסן. ניכר כי אינו מזהה בעייתיות כלשהי בהתנהגותו בעת

ביצוע העבירות ולכן התרשם השירות, שאינו מצליח להעמיק בגורמי הסיכון הקיימים, פרט לשימוש בסמים שהביאו למצבו ודרכי מניעתם.

במסגרת הערכת סיכון, התייחס השירות לקשייו של הנאשם לקחת אחריות מלאה על התנהגותו האלימה, חוסר היכולת להביע אמפתיה כלפי נפגעי התנהגותו המסכנת חיים, קיומה של בעיית התמכרות קשה, מצב בריאותי אשר מונע ממנו להשתלב בטיפול, ותפיסתו כי נגמל משימוש בסמים ואינו זקוק למסגרת אינטנסיבית. כגורמים מפחיתי סיכון, מציין שירות המבחן, כי ההליך המשפטי מהווה גורם מרתיע ומציב גבול, וכי מעצרו עצר המשך התדרדרות. להערכת השירות, הסיכון להישנות התנהגות אלימה היא ברמה בינונית.

לאור חומרת העבירות וקשייו של הנאשם לקחת אחריות על התנהגותו, ולאור ההערכה כי הסיכון להישנות התנהגות אלימה לא פחת, לא בא שירות המבחן בהמלצה שיקומית במסגרת הקהילה, והומלץ לגזור עליו עונש מרתיע ומחדד גבולות.

ראיות לעונש

ראיות התביעה

4. ב"כ המאשימה הגישה גליון רישום פלילי של הנאשם (ת/1) ממנו עולה, כי לחובתו הרשעה משנת 2015 מבית-משפט השלום ברחובות בעבירות איומים, תקיפה סתם של בן זוג והחזקת סכין, והושת עליו מאסר בפועל בן 18 חודשים ורכיבי ענישה נלווים.

גליון רישום תעבורתי של הנאשם (ת/2), מעלה כי לחובתו 9 הרשעות, האחרונה משנת 2008, בגין הרשעה בעבירה של סירוב לבדיקת שכרות, והושת עליו מאסר על תנאי ופסילת רישיון נהיגה למשך 23 חודשים.

ראיות ההגנה

5. על-מנת להמחיש את עיתוי ביצוע העבירה, הגישה הסניגורית מכתב מהמרכז לטיפול בהתמכרויות "יד הצלה", מיום 9.10.17 (נ/1) לפיו הנאשם סיים חודש טיפול במרכז גמילה, בו השתלב מרצונו.

ההגנה הגישה, בנוסף, סיכום שחרור רפואי מהמרכז הרפואי "קפלן" מיום 9.11.17 (נ/2), המתאר את מצבו של הנאשם לאחר הירי, הטיפול שקיבל, ומצבו הבריאותי באופן כללי.

טיעוני הצדדים

6. לגישת ב"כ המאשימה, המדובר בנסיבות מאוד חריגות לחומרה, הבאות לידי ביטוי בנהיגה תחת השפעת סם מסוג קוקאין ובאינטראקציה פעם אחר פעם עם השוטרים, כאשר שוטר עוצר אותו הוא נמלט, שוטר עוצר אותו פעם נוספת והוא נמלט בשנית, לעיני כל אחד מהשוטרים הוא צורך סמים וממשיך בנהיגה פרועה ומסוכנת תוך חציות רבות של קו הפרדה רצוף, ומאלץ נהגים לסטות מדרכם בניסיון למנוע תאונה שעלולה הייתה להסתיים באסון גדול.

כתב-האישום מעלה השתלשלות מתמשכת של התנהלות מול הנאשם, שהסלימה עד כדי שימוש בנשק חם מצד השוטרים כדי לנסות ולעצור את הנאשם מלהמשיך בנסיעתו, כאשר גם לאחר השימוש בנשק חם בשתי הזדמנויות לאורך נתיב ההימלטות, וכשנתפס, התנגד למעצר ולא שיתף פעולה עם אנשי החוק.

לאור הפגיעה הקשה בערכים המוגנים, ובשל השילוב החמור של נהיגה תחת השפעת סמים מסוכנים ושל סיכון חיי אדם באופן כה משמעותי, העתירה היא למתחם הנע בין 4 ל-6 שנות מאסר.

ב"כ המאשימה הפנתה לעברו הפלילי והתעבורתי של הנאשם, לתכנים הקשים המופיעים בתסקיר ולעומק בעיית ההתמכרות ממנה סובל. נוכח נתוניו האישיים של הנאשם, עתרה ב"כ המאשימה למקם את עונשו באמצע המתחם, ולהשית עליו עונשים נוספים של מאסר על תנאי, פסילה ממושכת, פסילה על תנאי וקנס. כמו-כן, עתרה לחילוט רכבו של הנאשם.

7. ב"כ הנאשם ביקשה להדגיש מספר מאפיינים ייחודיים בעניינו של הנאשם. אמנם מדובר באדם שמכור לסמים שנים רבות, אך לאורך שנים קיים אורח חיים נורמטיבי, החזיק בעבודה וקיים משפחה באופן תקין. הליך גירושין מאשתו בשנת 2015 היווה את תחילת ההתדרדרות במצבו. הנאשם נכנס למאסר הקודם אחרי ששנים לא היה מעורב בפלילים, שוחרר מהמאסר, עבר אירוע מוחי והפך לאדם נכה, מתקשה בדיבור ובתפקוד, איבד את משפחתו וכל עולמו חרב עליו. חרף האמור, הנאשם גייס כוחות והחל להיות מטופל על ידי טוקסולוג, קיבל כדורים נרקוטיים וטיפול בסכרת.

הנאשם ניסה להתמודד עם מצבו הנפשי אך חזר לשימוש אינטנסיבי עד כדי כך שנאלץ למכור מגרש שהיה בבעלותו, ופנה לגמילה. הנאשם שהה באשפוזית במשך חודש (נ/1), ולאחר שהיה נקי במשך חודשיים - שלושה נשבר, כשהשכירה שלו התרחשה ביום האירוע, ועל רקע האמור ניתן להבין את התנהגותו במכלול הנסיבות, כשמעולם לא ביצע עבירות בהתרסה כה קיצונית. לטענתה, הנאשם ברח מהשוטרים לכיוון ביתו, בעודו נוהג ברכבו עם רשיון נהיגה, ולו היתה נעשית בדיקה של השוטרים, ניתן היה בנקל לוודא זאת. המדובר בהתנהגות חריגה להתנהלותו ככלל, כשגם כאשר לעבירות התעבורה אין לחובתו רישום מכביד, חרף היותו נהג במשך שנים רבות.

כפי שהוזכר בתסקיר, במסגרת הליכי המעצר, הנאשם הביע רצונו להשתלב בקהילה טיפולית, וכעקרון נמצא מתאים, אלא שמצבו הבריאותי מנע זאת. הסניגורית הציגה תעודות הערכה מפעילויות במקום המעצר, במסגרתו השתלב בלימודי יהדות במדרשה התורנית וסיים קבוצת הורים בנושא תקשורת מקרבת של מכון אדלר.

ב"כ הנאשם התייחסה לעובדה, שהנאשם הוא היחיד שנפצע באירוע, כאשר השוטרים ירו לא רק לעבר גלגלי

הרכב, אלא גם פגעו בידו של הנאשם. הנאשם עבר פיזיותרפיה וסבל מזהומים בעקבות הפציעה.

לטענתה, הנאשם יצר את הצורך במרדף, אך השוטרים יכלו שלא לרדוף אחריו, והכל בהתאם לנהלים של מרדף משטרתי, שאינם פשוטים. תיאור הסיכון במרדף הוא ברף נמוך יחסית, וכולל עקיפות וחציית קו הפרדה רצוף והיצמדות לרכבים - אך לא התנהגויות מסוכנות כדוגמת נסיעה בכיוון נגדי ולא נגרמה תאונה.

עם מעצרו, נתפס רכבו של הנאשם ששווי כ-80,000 ₪.

ב"כ הנאשם עתרה למתחם ענישה שנע בין 15 עד 30 חודשים, וטענה כי יש למקם את העונש בתחתית המתחם בשל נסיבותיו האישיות הבריאותיות, רמת הסיכון הבינונית, עברו הפלילי והתעבורתי שאינו מכביד, ועל רקע פציעתו במהלך האירוע.

8. בדברו לבית-המשפט, מסר הנאשם: "אני מאוד מצטער, הייתי באוטו לא שפוי בכלל, הילדים שלי לא מדברים איתי, אין לי משפחה, נהרסו לי החיים. אני לא יודע מה לעשות ואני מבקש ממך, קשה לי מאוד לשבת בבית סוהר ואני לא יכול לתפקד כמעט ואני מבקש שתעזרי לי, אני זקוק לעזרה, אני לא יודע מה לעשות. התגרשתי, העבודה נהרסה לי, קיבלתי אירוע, עברתי דברים מאוד קשים. באותו יום הייתי לא שפוי, הלכתי לגעת בסמים להוציא את המחשבות, חשבתי על התאבדות באותו יום ואני לא עצרתי בגלל שהם בעטו לי בדלת של האוטו ואני נכה והרימו אקדחים, אני פחדתי ולא יודע איך עשיתי את זה. אם היה אפשר לעצור הייתי עוצר, לא הייתי שפוי ואני לא מבין איך עשיתי את זה. אני באמת מצטער." (עמ' 18 לפרוטוקול ישיבת יום 17.9.18).

דין והכרעה

9. בהתאם להוראות תיקון 113 לחוק העונשין בסעיף 40ג(א), לצורך קביעת מתחם העונש ההולם יש להתחשב בערך החברתי שנפגע, במידת הפגיעה בו, במדיניות הענישה הנוהגת ובנסיבות הקשורות בביצוע העבירה.

10. הנאשם במעשיו פגע פגיעה קשה במספר ערכים מוגנים, במרכזם הסיכון למשתמשים בדרך וערעור תחושת בטחון הציבור. לענין זה, ראו למשל בע"פ 291/13 אברהמים נגד מדינת ישראל [22.12.13]:

"העבירה של סיכון חיי אדם במזיד בנתיב תחבורה טומנת בחובה פוטנציאל סיכון משמעותי לציבור משתמשי הדרך. מביצועה ניכר זלזול בחוק ובמשרתי הציבור האמונים על אכיפתו. פגיעה זו, בערכים חשובים בשיטתנו, היא העומדת בבסיס מגמת הפסיקה להחמרת הענישה בגינה".

כן ראו דברי בית-המשפט העליון מן העת האחרונה:

"עבירת המרדף פוגעת בצורה ישירה בביטחון האישי של עובר דרך. כל חטאו הוא שעשה שימוש בכבישי המדינה. טול המקרה שבפנינו. המעשה נמשך כעשרים דקות במהלכו המערער נסע בניגוד לכיוון התנועה, תוך התעלמות חוזרת ונשנית מרמזור אדום שניצב בפניו. מספר כלי רכב, ביניהם רכב השייך למשטרה, נאלצו לסטות מהדרך על מנת שלא להיפגע. התנהגות כזו יוצרת מצב של התמוטטות דיני התעבורה, על כל הסיכון הכרוך בכך. אין לאפשר תוהו ובוהו בנתיבי התחבורה..." (ראו בע"פ 4763/17 ותד נגד מדינת ישראל [29.1.18], פסקה 2).

הנאשם העצים את הסיכון למשתמשים בדרך בכך, שנהג באופן משולח רסן בעודו תחת השפעת סמים והתעקש להמשיך בשימוש לעיני השוטרים שניסו לעצור אותו.

11. באשר לנסיבות הקשורות בביצוע העבירה, לפי סעיף 40ט(א) לחוק העונשין, ראוי לציין, כי אכן המדובר באירוע חריג בנסיבותיו, כשלמקרא כתב האישום קשה להבין את התנהגותו המתריסה של הנאשם מול השוטרים והתנהגותו משולחת הרסן בכבישים. שוטרים שונים עצרו את הנאשם פעם אחר פעם במהלך האירוע, וחרף האמור, הוא התעקש להשתמש בסם לעיניהם, נמלט מהם שוב ושוב, ולסוף אף התנגד למעצרו. נראה, כי אך בנס לא הסתיים האירוע בתאונה או באסון של ממש. אמנם, הצדק עם ההגנה כי באופן נהיגתו, הנאשם העמיד את המשתמשים בדרך בסיכון המצוי שלא ברף חומרה גבוהה, שכן לא חצה צמתים באור אדום או נסע בכיוון נסיעה נגדי, כפי שנצפה לעיתים בתיקים מן הסוג דנן. עם זאת, די באופן נהיגתו בהיותו תחת השפעה מתמשכת של סמים, כדי לקבוע שהמדובר באירוע שפוטנציאל הסיכון בו הוא ממשי, כשבנוסף, חצה מספר פעמים קו הפרדה רצוף בכבישים. יוזכר עוד, כי באחד משלביו האחרונים של האירוע, שוטר ניסה לנפץ את חלון הרכב מספר פעמים, ובתגובה הנאשם החל בנסיעה כשגלגלי הרכב הופנו לכיוון השוטרים.

12. האדם היחיד שנפגע בגופו הוא הנאשם, אולם אין לו להלין אלא על עצמו, כאשר הוא גרם למרדף מתמשך אחריו, חרף העובדה שנעצר על-ידי השוטרים מספר פעמים, והמשיך להשתמש לעיניהם בסם בהתנהגות מתריסה, אשר ללא ספק הצדיקה את אופן התנהלות השוטרים באירוע, לרבות הירי שבוצע.

13. הרקע לביצוע העבירות טמון, לדברי הנאשם, במשבר שחוה ובהיזקקותו לסמים לאחר שהיה נקי למשך מספר חודשים. על הרקע האמור, ניתן לקבל את גישת ההגנה הממתנת במקצת את חומרת האירוע בעצם העובדה שהנאשם נהג ברכבו לעבר ביתו, והמרדף נוצר בעקבות הפעלת שיקול דעת מוטעה של הנאשם על רקע שימוש בסמים ברגעי משבר עמוק.

14. לעניין מדיניות הענישה הנוהגת, יש להזכיר את המסר הברור היוצא מבית-המשפט העליון ולפיו:

"בית משפט זה עמד בעבר על הצורך להחמיר בעונשם של אלו המסכנים את שלום הציבור במסגרת נהיגה פראית ומסוכנת... המציאות היומיומית בכבישים אינה בטוחה מטבעה, ועל כן יש להחמיר עם אלו המעלים את רמת הסיכון בה באופן משמעותי." (ראו בע"פ 1925/14 עלוש נ' מדינת ישראל [8.2.15]).

15. עוד יש לציין את **הלכת אבולקיעאן** (ע"פ 2410/04 מדינת ישראל נגד אבולקיעאן [11.11.04]) ולפיה נקבע מעין "עונש מוצא" של 4 שנות מאסר בפועל בגין ביצוע עבירה של סיכון חיי אדם בנסיבות של מרדף תוך סיכון המשתמשים בדרך, כשהודגש כי מצופה שרמת ענישה זו תיושם בפועל על-ידי ערכאות קמא.

בית-המשפט העליון הבהיר, כי **הלכת אבולקיעאן** עומדת איתן על רגליה גם לאחר תיקון 113 לחוק העונשין בהקשר של מתחם הענישה ההולם (ראו בע"פ 285/13 מוסטפא נגד מדינת ישראל [24.10.13] והחלטה מתקנת (מיום 28.10.13) מפי כב' השופט עמית).

16. מתחם העונש ההולם ייקבע בהתחשב במדיניות ענישה זו ובנסיבות ביצוע העבירות הכוללות: שימוש בסמים קשים תוך כדי נהיגה, מרדף מתמשך שכלל מספר עצירות והמשך נסיעה לאחר שהנאשם עישן סמים לעיני שוטרים, אופן הנהיגה של הנאשם שכלל חציית קו הפרדה רצוף במספר מקרים וכיוון גלגלי רכבו לעבר שני שוטרים אשר ניסו לעצרו, וסיום האירוע בירי מוצדק ובפציעתו של הנאשם.

17. עינתי בפסיקה שהוצגה על-ידי ב"כ הצדדים ובפסיקה נוספת, ולצורך קביעת מתחם העונש ההולם אציין את המרכזיים שבהם:

ע"פ 3994/15 מדינת ישראל נגד **מחרום** וערעור שכנגד [3.5.15], בו נדון עניינו של משיב/מערער (להלן: המשיב), שהורשע לפי הודאתו בעבירות של סיכון חיי אדם בנתיב תחבורה, חבלה במזיד ברכב, הכשלת שוטר, נהיגה בזמן פסילה, נהיגה בשכרות ונהיגה ללא רישיון וללא ביטוח. המשיב, שהיה פסול נהיגה משנת 2006, נהג בשעת לילה, במהלך שנת 2013, בשכרות. משהבחינה בו נידת החל בנהיגה פראית, התנהל נגדו מרדף תוך התנגשות בניידת, כשבמהלך האירוע כמעט ופגע בשני שוטרים. כשנעצר היה במצב של שכרות. בית המשפט המחוזי קבע מתחם ענישה שנע בין 10 ל- 36 חודשי מאסר בפועל, והשית עליו 12 חודשי מאסר בשים לב שלכך שהנאשם פנה לטיפול בהתמכרות לאלכוהול והומלץ על צו מבחן.

בית-המשפט העליון קבע, כי גם אם יימנע מלקבוע מסמרות, הרי שהמדובר במתחם עונש הולם נמוך מדי, ובכל מקרה, כשלמרדף נוספו גם שכרותו של המשיב ופסילתו הממושכת, יש להחמיר בעונש, אשר הועמד על 20 חודשי מאסר בפועל.

בית-המשפט העליון קבע כי בתוך המתחם היה מקום ליתן יתר משקל, בנוסף למרדף, לפרשת השכרות, ההופכת את הנהיגה ל"**מכונת מוות נעה**".

ע"פ 2499/14 אלנבארי נ' מדינת ישראל [5.11.14], בו נדחה ערעור על חומרת עונש של 20 חודשי מאסר בגין עבירות של סיכון חיי אדם בנתיב תחבורה והפרעה לשוטרי בהם הודה והורשע המערער. על פי הסדר הטיעון טענה המשיבה לרף עליון של 24 חודשי מאסר. באותו מקרה רדפו השוטרים אחרי המערער שנהג במהירות גבוהה והוא מצדו הגביר את מהירותו, עקף באופן מסוכן וסטה לנתיב אחר. בית המשפט המחוזי קבע כי מתחם העונש ההולם נע בין 20 עד 42 חודשי מאסר. בית המשפט העליון קבע כי נקודת המוצא לענישה היא ארבע שנות מאסר וכי עונשו של המערער, המצוי בתחתית מתחם הענישה, משקף את הנסיבות הייחודיות המתקיימות בו, והן: הודאתו ונטילת האחריות למעשיו, עברו הפלילי (שהיה רחוק למדי) והמלצתו של שירות המבחן להליך שיקומי.

ע"פ 2032/15 ממנ נגד מדינת ישראל [11.8.15] - המערער הורשע על יסוד הודאתו במסגרת הסדר טיעון בעבירות של סיכון חיי אדם במזיד נתיב תחבורה, ידיעות כוזבות, מהירות בלתי סבירה, ואי ציות לרמזור. המערער נהג במשאית ועצר במחסום, אחד השוטרים ניגש לבצע לו בדיקת שכרות, ומשהמערער נכשל בה, השוטר פתח את דלת המשאית בעודו עומד על מדרגה, ביקש מהמערער שיתלווה אליו והודיע לו שהוא מעוכב. בתגובה, המערער דחף את השוטר, אשר נפל ארצה על רגליו, והמערער החל בנסיעה מהירה תוך שהעיף קונוסים שהוצבו לצורך המחסום. התפתח מרדף, במהלכו המערער נתקל בשער שהיה סגור, נדרש להסתובב ולעלות על דרך של פסי רכבת, שם נתקע. אחד השוטרים ירד מהניידת וקרא למערער לעצור, אך המערער נסע עם המשאית לאחור, התיישר מולו, וכתוצאה זז השוטר הצידה. המערער המשיך בנסיעה פרועה במהירות גבוהה, במהלכה חצה רמזורים באדום ואילץ רכבים לסטות ולבלום בלימת חירום על מנת שלא להתנגש במשאית. לבסוף, משכנס המערער לרחוב ללא מוצא, עצר, כיבה את המנוע, ירד מהמשאית וברח רגלית מהמקום. בשעה 5:06 התקשר המערער למשטרה ודיווח בכזב כי המשאית נגנבה.

לחובת המערער עמדה הרשעה קודמת בגין תקיפת שוטר ו - 39 הרשעות בתעבורה, לרבות נהיגה בשכרות משנת 2010. לאחר שהמערער שולב בטיפול, לרבות במרכז יום, התסקירים בעניינו כללו המלצה לצו מבחן.

בית-המשפט המחוזי קבע מתחם עונש ההולם שנע בין שנתיים וחצי לחמש שנות מאסר בפועל, והחליט להטיל עונש מאסר נמוך בהתחשב בפוטנציאל השיקומי, כשבסופו של יום הושת על המערער עונש של 18 חודשי מאסר בפועל.

ערעור על חומרת העונש נדחה חרף תהליך השיקום, כשבית-המשפט העליון הדגיש את חומרת האירוע ועברו התעבורתי והפלילי הרלבנטי של המערער.

ת"פ (מחוזי ת"א) 12368-11-15 מדינת ישראל נגד עמאש (9.5.16): הנאשם הורשע על יסוד הודאתו בעבירות של סיכון חיי אדם בנתיב תחבורה, הפרעה לשוטרי ונהיגה בשכרות. בנוסף, צירף תיק שעניינו פריצה לרכב.

הנאשם נהג ברכב בשעה 03:30 והתבקש על-ידי שוטרים לעצור בצד הדרך. בתגובה, כיבה הנאשם את אורות

הרכב והחל לסטות לעבר הנתיב הימני. אחד השוטרים התקרב אליו בריצה והנאשם החל לנסוע בנסיעה פרועה ומסוכנת לאחור לכיוון שטח הפרדה, עלה על אי תנועה, נכנס לרחוב אחר והחל בנסיעה פרועה ומסוכנת נגד כיוון התנועה, כשבכל אותה עת דלק אחריו השוטר. כלי רכב שנסעו כדין סטו מדרכם על מנת למנוע התנגשות חזיתית. שוטר אחר החל לנסוע אחריו בניידת תוך שכרז לו לעצור, אך הנאשם המשיך לנסוע נגד כיוון התנועה ופנה לנתיבי איילון שם עצר בעקבות כריזת השוטר. השוטר עצר את הניידת מאחורי רכבו של הנאשם, אז יצא הנאשם מרכבו, השוטר יצא מהניידת ובא לקראתו, אך באופן פתאומי חזר הנאשם לרכבו והחל בנסיעה פרועה ומסוכנת בנתיבי איילון נגד כיוון התנועה, כאשר כלי רכב נוספים סטו מדרכם על מנת למנוע התנגשות חזיתית. בחלק מהדרך נסע במהירות של למעלה מ-180 קמ"ש, וכן נסע בשולי הדרך ובחלקים אחרים על נתיבי התנועה כאשר מולו חלפו רכבים שחלקם סטו מנתיב נסיעתם. המרדף נמשך עד אשר התנגש הנאשם עם רכבו במחסום בטון ונעצר על ידי השוטרים. לרכב נגרם נזק והנאשם נפצע והופנה לטיפול רפואי. הנאשם נהג כשהוא שיכור, כשבדמו נמצאו 146 מ"ג אלכוהול ב-100 מיליליטר דם.

לחובת הנאשם שש הרשעות בתעבורה והרשעה אחת בפלילים בעבירה מינורית. שירות המבחן העריך שרמת הסיכון להישנות התנהגות אלימה היא בינונית.

בית-המשפט קבע מתחם העונש הולם שנע בין 24 לבין 54 חודשי מאסר, ומתחם נפרד לגבי אירוע הפריצה. על הנאשם הוטלו 32 חודשי מאסר בפועל בגין האירוע המרכזי, 4 חודשים נוספים במצטבר בגין אירוע הפריצה, הופעל מאסר על תנאי, וסך הכל הוטלו עליו 40 חודשי מאסר בפועל.

ת"פ (מחוזי מרכז) **מדינת ישראל נגד אלחמידי ואח'** [3.5.18] (הוגש על-ידי ההגנה):

הנאשמים הודו בעובדות כתב-אישום מתוקן לאחר סיום פרשת התביעה, והורשעו בעבירות של סיכון חיי אדם בנתיב תחבורה, הסגת גבול, ונאשם 1 הורשע, בנוסף, בעבירות של נהיגה ללא רישיון נהיגה, ונהיגה ללא ביטוח.

הנאשמים נסעו בשעת ערב ברמלה כשהנאשם 1, שמעולם לא הוכשר לנהיגה, נהג ברכב והנאשם 2 ישב לידו. שוטרים, שהיו בסיוור שגרתי הבחינו ברכב, ואחד השוטרים, אשר ידע כי לנאשם 1 אין רישיון נהיגה, כרז לנאשמים לעצור, אך הנאשמים התעלמו וברחו בנסיעה פרועה מהמקום. הנאשמים פנו לכביש 40 והמשיכו בנהיגה פרועה בכך שעקפו כלי רכב בשול הדרך, במהירות העולה על 100 קמ"ש, סטו בין הנתיבים בצורה חדה שסיכנה את המשתמשים בדרך וגרמו לכלי רכב לסטות לשוליים. בהמשך, חצו צומת ברמזור אדום בעת שכלי רכב אחרים עברו בצומת, לאחר מכן אילצו מספר הולכי רגל ששהו ברחוב לקפוץ על רכבים שחנו בצד הדרך כדי להימנע מפגיעת הרכב, ולקראת סוף האירוע עלו על אי תנועה המפריד בין המסלולים ועברו למסלול הנגדי.

לבסוף, עצרו הנאשמים את הרכב, יצאו ממנו ונכנסו לבית משפחה ללא הסכמת המתלוננים. הנאשמים אמרו למתלוננים כי רודפים אחריהם, ודרשו מהם לנעול את הדלת. המתלוננים ביקשו מהנאשמים לעזוב את הבית אך אלה סרבו, נכנסו לחדר הילדים בבית ונשארו שם, עד שנלכדו על ידי המשטרה.

לחובתו של נאשם 1 חמש הרשעות קודמות בגין עבירות נשק, אלימות, עבירות מס וסמים, והוא נדון, בין השאר, לשני מאסרים בפועל. שירות המבחן המליץ להטיל עליו ענישה שיקומית לאחר שהשתלב בהליך טיפולי.

בעניינו של נאשם 1 נקבע מתחם ענישה שנע בין 30 ל- 60 חודשי מאסר. בית המשפט חרג מהמתחם מטעמי שיקום, כאשר צוין כי כתב האישום הוגש למעלה משנה לאחר ביצוע העבירות, ובתקופה האמורה ריצה מאסר בגין תיק אחר, במהלכו נגמל משימוש בסמים ואלכוהול והשתלב בתכנית שיקומית. בית המשפט השית על נאשם 1 עונש של 6 חודשי מאסר בעבודות שירות.

ת"פ (מחוזי מרכז) 37255-05-11 **מדינת ישראל נגד זבידה** [6.6.13] הוגש על-ידי ההגנה; חיפוש במאגרי הפסיקה העלה שהוגש ערעור - ע"פ 4369/13 **זבידה נגד מדינת ישראל** [8.1.14].

המערער ביצע שתי עבירות של דרישת נכס באיומים, שתי עבירות של גניבה, עבירה של סיכון חיי אדם בנתיב תחבורה ועבירה של נהיגה בשכרות כשבגופו מצוי סם מסוכן.

עובדות כתב האישום מתארות דרישת כספים באיומים ממוכר בחנות תחנת דלק וממוכרת בקיוסק, לאחריה רכש המערער ועישן סם מסוכן מסוג קריסטל. בהמשך, המערער נמלט ברכבו משוטרים שבאו לעוצרו בנהיגה מהירה ופראית תוך סיכון אחד מהם, עת נסע בזיגזג לכיוונו. חרף קריאות שוטר לעצור וירי לכיוון הגלגל האחורי של הרכב, חצה המערער בנהיגתו קו הפרדה רצוף, חצה צמתים באור אדום ופגע ברכב אחר שנסע בכיוון הנגדי עד שעצר, והכל בעודו תחת השפעת סם מסוכן מסוג קריסטל.

בית המשפט המחוזי קבע מתחם ענישה לעבירת סיכון חיי אדם שנע בין 2 ל- 6 שנות מאסר, ובאשר לעבירות הגניבה נקבע מתחם שנע בין 12 ל- 30 חודשי מאסר (כשגזר-הדין ניתן לפני תיקון 113 אך צוין כי הוא נכתב ברוח התיקון).

המערער, שלחובתו עבר פלילי לרבות מאסרים על תנאי, שהה בקהילה טיפולית במשך 11 חודשים ובהמשך שולב במרכז יום בתנאים מגבילים.

על המערער הושת עונש של 15 חודשי מאסר והופעלו מאסרים מותנים, ונקבע כי סך הכל ירצה 30 חודשי מאסר בפועל.

בית המשפט העליון קבע, כי בית-משפט קמא איזן כראוי בין כלל שיקולי הענישה, כשנוכח עברו הפלילי של המערער והצורך לתת משקל ראוי לשיקול הרתעת היחיד והרבים, אין להעניק לשיקולי השיקום בנסיבות המקרה משקל כה דרמטי. עם זאת, על מנת לעודד את המערער להתמיד במאמציו, הופחתו 9 חודשי מאסר בפועל מתקופת המאסרים על תנאי שהופעלו, ועונשו הועמד על 21 חודשי מאסר בפועל.

16. פסקי-דין אלו משקפים קשת מקרים רלבנטיים, כאשר לאחר ביצוע אבחנות מתבקשות, אני קובעת מתחם עונש הולם אשר נע בין 20 - 50 חודשי מאסר בפועל לצד רכיבים נלווים, לרבות פסילה ממושכת.

17. בעניינו של הנאשם לא נטען ולא הוצג כל שיקול אשר מצדיק חריגה מהמתחם מטעמי שיקום (או

מטעמי הגנה על שלום הציבור). על כן, עונשו ייגזר בתוך המתחם ויש להתחשב בנסיבות אשר אינן קשורות בביצוע העבירות, כמפורט בסעיף 40'א' לחוק העונשין.

18. באשר לנסיבות שאינן קשורות לביצוע העבירות יצוין, כי עסקינן בנאשם שלחובתו עבר פלילי ותעבורתי, הכולל ביצוע עבירות תחת השפעת אלכוהול, אשר כבר ריצה עונש מאסר לא קצר מאחורי סורג ובריח. הנאשם הודה במיוחס לו בבית-המשפט, אך עיון בתסקיר מלמד על קושי לקחת אחריות על המעשים, מעבר להודאה מילולית. בנוסף, הנאשם אינו מכיר בצורך בטיפול מקיף, מעבר לבעיה הקונקרטית של התמכרות קשה לסמים. בהקשר זה ייאמר, כי ערב האירוע הנאשם עשה נסיון להשתלב בטיפול בסמים, ולטענתו הרקע לאירוע הוא במשבר שחוזה והצורך הבלתי נשלט להשתמש בסמים.

מצבו הבריאותי של הנאשם מורכב, אם כי לדבריו הוא מקבל מענה מתאים בשב"ס.

רמת הסיכון להישנות עבירות דומות היא בינונית, כשאין המלצה טיפולית בעניינו של הנאשם אלא עולה צורך בענישה ברורה.

19. מכלול השיקולים לקולא ולחומרא, לצד הצורך בהרתעת הרבים בעבירות מן הסוג דנן, מביא אותי לקבוע כי ראוי להעמיד את עונשו של הנאשם מעל לרף התחתון של המתחם, ובהתאם גוזרת את דינו כדלקמן:

30 חודשי מאסר בפועל החל מיום מעצרו 7.11.17;

12 חודשי מאסר על-תנאי שלא יעבור בתוך 3 שנים מיום שחרורו עבירות לפי סעיף 332 לחוק העונשין ו/או עבירה של נהיגה בשכרות לפי סעיף 62(3) לפקודת התעבורה;

פסילה מלקבל ולהחזיק רשיון נהיגה למשך 5 שנים מיום שחרורו ממאסר.

באשר לחילוט הרכב - לאור המידע שנמסר היום בדיון בדבר שחרור הרכב לידי אחד מבניו של הנאשם, ייערך בירור על-ידי ב"כ הצדדים, ובמידת הצורך ייקבע דיון בבקשת המדינה לחלט את רכבו של הנאשם.

לאור מכלול נסיבותיו של הנאשם, אינני מטילה עיצום כספי.

הודעה זכות ערעור לבית-המשפט העליון תוך 45 יום.

ניתן היום, כ' חשוון תשע"ט, 29 אוקטובר 2018, במעמד ב"כ הצדדים והנאשם.